

Sygn. akt I ACz 652/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Marek Klimeczak

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **M. B.**

przeciwko **J. B.**

o zapłatę

na skutek zażalenia **powoda M. B.**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 25 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 895/13

p o s t a n a w i a:

I. z m i e n i ć zaskarżone postanowienie w pkt I w związku z pkt II w ten sposób, że zwalnia powódkę M. B. od opłaty sądowej od pozwu w całości,

II. o d d a l i ć zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Rzeszowie zwolnił powódkę M. B. od kosztów sądowych w części ponad kwotę 2.000 zł, w pozostałej zaś części jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu – oddalił.

Dokonując oceny w stosunku do powódki przesłanek z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że jej stan majątkowy nie pozwala na uznanie jej za osobę ubogą, która wymaga pomocy ze strony Skarbu Państwa drodze zwolnienia jej od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w całości. Powódka jest właścicielką nieruchomości, uzyskuje regularnie dochód w wysokości ok. 2.000 zł. Powódka ma też dorosłego syna, który choćby przez prace dorywcze mógłby wspomóc matkę w utrzymaniu domu i siebie samego. W rezultacie Sąd Okręgowy kierując się przepisem art. 101 u.k.s.c. w związku z art.102 ust. 1 u.k.s.c. uznał, że powódka będzie w stanie uiścić opłatę sądową w części, tj. w kwocie 2.000 zł, która to kwota nie przekracza jej jednomiesięcznego dochodu.

Odnosząc się do wniosku powódki o ustanowienie dla niej fachowego pełnomocnika stwierdził Sąd Okręgowy, że potrzeba udziału w sprawie radcy prawnego lub adwokata zachodzi wówczas, gdy strona jest ciężko chora,

pozbawiona wolności, ma trudności w formułowaniu pism procesowych, jest nieporadna lub w sytuacji, gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym. Przesłanka ta w przypadku powódki nie zachodzi, gdyż jak wynika z pozwu, powódka nie jest osobą nieporadną, formułuje pisma w sposób logiczny i zrozumiały, pracuje jako kierowca w formie transportowej a sama sprawa nie jest skomplikowana zarówno pod względem prawnym jak i faktycznym.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powódka wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Z uzasadnienia zażalenia wynika, że skarżąca nie zgadza się z oceną Sądu Okręgowego dotyczącą jej możliwości finansowych. Dodatkowo podniosła, iż z uwagi na pogarszający się stan zdrowia straciła pracę i obecnie jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna. Zdaniem skarżącej, wspomniany zły stan zdrowia, zarówno fizycznego jak i psychicznego, powinien dostatecznie przemawiać za uwzględnieniem jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Dodała, że kształt jej dotychczasowych pism procesowych jest efektem skorzystania przez nią z darmowej pomocy prawnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Akcentowane również w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia ratio legis instytucji zwolnienia od kosztów sądowych polega na stworzeniu ustawowej gwarancji realizacji konstytucyjnej zasady zapewnienia każdemu prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Analizując sytuację rodzinną, majątkową i dochodową powódki, zwłaszcza tą jaką powstała po utracie przez nią pracy, należy dojść do wniosku, że bariera finansowa jaką ustanawia dla niej zaskarżone postanowienie, mogłaby stanowić przeszkodę nie do pokonania w dostępie do sądu. Stąd też udzielenie zwolnienia od kosztów sądowych dalej idącego (obejmującego zwolnienie od opłaty sądowej od pozwu w całości) pozwoli powódce na zainicjowanie postępowania sądowego i w dalszej perspektywie pozwoli na przygotowanie się do pokrycia dalszych kosztów, których konieczność poniesienia może pojawić się w przyszłości.

W całości natomiast podzielić należy ocenę Sądu Okręgowego, iż po stronie powódki nie występuje przesłanka z art. 117 § 5 k.p.c. Analiza akt sprawy prowadzi, bowiem do wniosku, że powódka jest osobą zaradną i nie ma trudności (samodzielnie, bądź korzystając z bezpłatnych porad prawnych) z formułowaniem żądań, wniosków prawnych, czy przedstawieniem dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Nie można więc uznać, że powódka jest nieporadna i wymaga w związku z tym pomocy fachowego pełnomocnika. Należy więc przyjąć, że przy pomocy dopuszczalnych w oparciu o art. 5 k.p.c. pouczeń ze strony sądu, będzie mogła samodzielnie bronić swoich praw, zważywszy przy tym, iż sprawa będąca przedmiotem niniejszego postępowania nie należy do procesowo skomplikowanych. Z takimi sprawami mamy do czynienia wówczas, kiedy zachodzi konieczność prowadzenia wielowątkowego postępowania dowodowego bądź rozważenia skomplikowanych zagadnień prawnych, a takie w przedmiotowej sprawie nie występują.

Z tych przyczyn zażalenie powódki częściowo uwzględniono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. W pozostałej natomiast części podlegało ono oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).

(...)

- (...)

- (...)

R., dnia 4.10.2013 r.

As.